

સૌરાષ્ટ્ર આસપાસ

તુર્કમાન ગેટ ડિમોલિશનની ગર્હકાલ અને આજ

દિલ્હીના ઐતિહાસિક તુર્કમાન ગેટ વિસ્તારમાં ચાલી રહેલો વિકાસાત્મક બદલાવ માત્ર ભૌતિક પરિવર્તન નથી, પરંતુ શહેરના ભવિષ્ય સાથે જોડાયેલો મહત્વનો સંકેત છે. દિલ્હી સરકાર શહેરને વધુ સુવ્યવસ્થિત, સુરક્ષિત અને સુંદર બનાવવા માટે આયોજનબદ્ધ રીતે આગળ વધી રહી છે. આ પ્રક્રિયામાં નાગરિકોની ભલામી, કાયદાની પાલન અને ઐતિહાસિક વારસાનું સંરક્ષણ કેન્દ્રમાં રાખવાનું વચન આપવામાં આવે છે. તેમ છતાં, તુર્કમાન ગેટનું નામ આવતા જ ઇતિહાસની કેટલીક કડવી સ્મૃતિઓ ફરી તાજુ થઈ જાય છે. તુર્કમાન ગેટના ડિમોલિશનની ચર્ચા માત્ર એક માળખું તોડવાની બાબત નથી. આ સ્થળ ભારતના લોકશાહી ઇતિહાસ સાથે ઊંડે જોડાયેલું છે. ૧૯૭૫-૭૭ના ઇમરજન્સી કાળમાં “વિકાસ” અને “સોલ્યુશન્સ”ના નામે અહીં બળબળીયાં ઝૂંપડપટ્ટી ઉભેડાઈ ચર્ચાઈ હતી. સંજય ગાંધીની આગેવાની હેઠળ ચાલેલા આ અભિયાન દરમિયાન ગોળીબાર થયો, લોકોનાં જીવ ગયા અને હજારો પરિવારો ઘરવિહોણા બન્યા. તે સમય રાજ્યશક્તિના અતિરેક, માનવાધિકારોની અવગણના અને લોકશાહી અવાજોના દમનનું પ્રતિક બની ગયો. આજે સમય બદલાયો છે, સંવિધાનિક વ્યવસ્થા વધુ મજબૂત છે, પરંતુ તુર્કમાન ગેટ ફરી ચર્ચાના કેન્દ્રમાં આવતાં સ્વાભાવિક રીતે સવાલ ઊભા થાય છે. શું વિકાસ માટે લોકોના જીવન અને સ્મૃતિઓને અવગણવી યોગ્ય છે? શું ભૂતકાળની ભૂલોને ભૂલીને આગળ વધવું શક્ય છે? દિલ્હી જેવા વિશ્વસ્તરીય શહેરને આધુનિક જરૂરિયાતો અનુસાર બદલાવ લાવવો અનિવાર્ય છે. વધતો ટ્રાફિક, બહેર સુવિધાઓની અછત, અનધિકૃત બાંધકામ અને સુરક્ષાની સમસ્યાઓ શહેરના વિકાસમાં અવરોધ ઊભા કરે છે. આ સંદર્ભમાં સરકાર દ્વારા કાયદા અને વ્યાયિક પ્રક્રિયાઓનું પાલન કરીને લેવાતા પગલાં જરૂરી ગણાય છે. પરંતુ અહીં મુદ્દો વિકાસનો હેતુ નહીં, તેની રીત છે. જો વિકાસની પ્રક્રિયામાં પારદર્શિતા ન હોય, અસરગ્રસ્તોને પૂરતી નોટિસ ન મળે, પુનર્વસનની વ્યવસ્થા અદ્યુરી રહે અને સંવાદની જગ્યાએ અચાનક કાર્યવાહી થાય, તો વિકાસ વિશ્વાસ ગુમાવે છે. તુર્કમાન ગેટ અંગે ઉઠતી ટીકા એ જ ચિંતા વ્યક્ત કરે છે કે ભૂતકાળ જેવી ભૂલ ફરી ન દોહરાય. આ વખતે સરકારનું કહેવું છે કે ઇતિહાસમાંથી શીખીને આગળ વધવામાં આવી રહ્યું છે. અનધિકૃત બાંધકામ હટાવતાં પહેલાં નાગરિકોને પૂરતી નોટિસ, સુનાવણીની તક અને કાયદા મુજબ નક્કી કરાયેલ પુનર્વસનની યોજના આપવામાં આવી રહી છે. વ્યાજબીની માનદંડિયાઓનું પાલન, માનવીય સંવેદનશીલતા અને કાયદાની ચોખવટવચા ત્રણેય વચ્ચે સંતુલન સાધવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે. જો આ દાવાઓ જમીન પર સાચા ઉતારે, તો વિકાસ અને લોકશાહી વચ્ચેનો વિશ્વાસ મજબૂત બની શકે. તુર્કમાન ગેટ માત્ર એક જૂનું માળખું નથી; તે દિલ્હીના ઇતિહાસનું જીવંત પ્રતીક છે. વિકાસની યોજનામાં તેના ઐતિહાસિક મહત્વને સંરક્ષિત રાખવું એટલું જ જરૂરી છે. સરકારનો હેતુ આ વિસ્તારને એક એવા સાંસ્કૃતિક કેન્દ્ર તરીકે વિકસિત કરવાનો છે, જ્યાં ઇતિહાસ અને આધુનિકતા એકબીજાની વિરુદ્ધ નહીં, પરંતુ પૂરક બનીને સાથે ચાલે. જો વારસાને સાચવીને વિકાસ થાય, તો શહેર પોતાની ઓળખ ગુમાવ્યા વિના આગળ વધી શકે. ઇમરજન્સીના સમયમાં મિડિયાનો મોટો ભાગ મૌન રહ્યો હતો. આજે સ્થિતિ અલગ છે. મીડિયા અને નાગરિક સમાજ સક્રિય છે અને સત્તાને પ્રશ્ન પૂછે છે. આ લોકશાહી માટે શુભ સંકેત છે.

વાડીમાં વિકસતો ઘઉંનો પાક, માવઠાથી પાક હારે ખેડૂત નહીં....

ફાઈડે ફોટો સ્ટોરી
- જયદીપ એ. દવે.

ખેડૂતને સાવ એમ જ જગતનો તાત નથી કહેવાયો. આ વર્ષે પાછોતરા વરસાદ અને માવઠાથી ખેતરો પાણીમાં ગરકાવ થઈ ગયા હતા જેના લીધે ખેડૂતોને થયેલા અકલ્પનીય નુકસાન બાદ પણ જગતનો તાત ભાંગી નથી પડ્યો. તેને નવા સપના, નવા જુસ્સા અને વધુ મહેનત સાથે નવી શરૂઆત કરી છે. અને તેની આંગળીને ઓળખી ગયેલી ધરા પણ ફરીથી નવપલ્લિત થઈ રહી છે. જે જોઈ જગતના આ મૂક યોદ્ધાના મનમાં પાકની સાથે હિંમત ઊગી નીકળી છે. ત્યારે કોબીની વાડીમાં ડિસેમ્બરના પ્રારંભે વાવણી થયેલો ઘઉંનો પાક જાણે કહી રહ્યો છે કે આકાશના અણધાર્યા વર્તાવ સામે પાક હારે જગત નો તાત નહીં.

મધ્યમ વર્ગને રજૂ થનારા બજેટ માટે ઘણી આશાઓ

દર વર્ષે, ફેબ્રુઆરી મહિને નજીક આવતાની સાથે, દેશભરના લાખો રોજગાર મેળવનારા અને મધ્યમ વર્ગના પરિવારો એક જ વસ્તુ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે: નાણામંત્રીનું બજેટ ભાષણ. ૧ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૬ ના રોજ રજૂ થનાર મોદી સરકાર ૩.૦ નું ત્રીજું પૂર્ણ બજેટ ફક્ત આંકડાઓની ગણતરી નથી, પરંતુ એક દસ્તાવેજ છે જે સામાન્ય માણસના ખિસ્સા અને તેની બચતનું ભવિષ્ય નક્કી કરે છે.

આ વર્ષનું કેન્દ્રીય બજેટ (૨૦૨૬-૨૭) ખૂબ જ ખાસ અને ઐતિહાસિક માનવામાં આવે છે. તેનું સૌથી મોટું કારણ એ છે કે તે વર્તમાન આવકવેરા કાયદા હેઠળ રજૂ કરાયેલ છેલ્લું પૂર્ણ બજેટ હશે. સરકાર ૧ એપ્રિલ, ૨૦૨૬ થી લગભગ ૬૦ વર્ષ જૂના કર કાયદાઓને બદલીને નવો 'આવકવેરા કાયદો ૨૦૨૫' લાગુ કરવાની તૈયારી કરી રહી છે. આમ, આ બજેટ ફક્ત વર્તમાન જરૂરિયાતોને પૂર્ણ કરશે નહીં પરંતુ ભવિષ્યની કર પ્રણાલીનો પાયો પણ નાખશે. ચાલો જાણીએ કે આ વખતે કરદાતાઓ નાણામંત્રી પાસેથી કઈ પાંચ મોટી રાહતોની અપેક્ષા રાખી શકે છે.

ગયા વર્ષે, બજેટ ૨૦૨૫ માં, સરકારે "નવી કર વ્યવસ્થા" ને આકર્ષક ગણાવીને હેડલાઈનમાં સ્થાન મેળવ્યું હતું. ૧૨ લાખ સુધીની આવકને કરમુક્ત બનાવવા અને

મૂળભૂત મુક્તિ મર્યાદા ૪ લાખ સુધી વધારવા જેવા નિર્ણયોએ નવી વ્યવસ્થાને મજબૂત બનાવી. જો કે, આ ઝગમગાટ વચ્ચે, જેઓ હજુ પણ "જૂની કર વ્યવસ્થા" પર આધાર રાખે છે તેઓ છેતરાયા હોવાનું અનુભવે છે.

જૂની વ્યવસ્થા હેઠળના કરદાતાઓ પીએફ, હોમ લોન અને વીમા દ્વારા બચત પર ભાર મૂકે છે. તેમની સૌથી મોટી માંગ એ છે કે મૂળભૂત મુક્તિ મર્યાદા, જે હજુ પણ ૨.૫ લાખ પર અટવાયેલી છે, તેને વધારવામાં આવે. વધુમાં, કલમ ૮૦ સી હેઠળ ૧.૫ લાખની મુક્તિ કુલાવાના સમયમાં અપૂરતી સાબિત થઈ રહી છે. કરદાતાઓ ઈચ્છે છે કે બાળકોના શિક્ષણ અને વીમા ખર્ચને ધ્યાનમાં રાખીને આ મર્યાદા ઓછામાં ઓછી ૨ લાખ સુધી વધારવામાં આવે.

કુલાવાના આ યુગમાં, ઘર ખરીદવું અને બીમારીઓની સારવાર કરવી એ એક મોટો પડકાર બની ગયો છે. કરદાતાઓનો મત છે કે રાહત ફક્ત ટેક્સ સ્લેબમાં ફેરફાર કરવાથી જ નહીં, પરંતુ આવશ્યક ખર્ચોનો પરની મુક્તિથી પણ મળશે. ઘરના વધતા ભાવોની તુલનામાં હોમ લોનના વ્યાજ પર ૨ લાખની મુક્તિ હવે ખૂબ ઓછી છે. વધુમાં, મધ્યમ વર્ગ માંગ કરે છે કે જો સરકાર 'નવી કર વ્યવસ્થા'ને ભવિષ્યમાં બનાવવા માંગે છે, તો તેમાં ચોક્કસ કપાતનો પણ સમાવેશ થવો જોઈએ. ખાસ કરીને,

બચત અને રોકાણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે આરોગ્ય વીમા અને હોમ લોન પર કર મુક્તિનો સમાવેશ નવી સિસ્ટમમાં થવો જોઈએ.

સામાન્ય માણસ ફક્ત કર ઘટાડવાની વાત કરી રહ્યો નથી; તે સિસ્ટમની મુશ્કેલીઓમાંથી પણ મુક્તિ ઈચ્છે છે. ઘણીવાર એવું જોવા મળે છે કે રિટર્ન ફાઇલ કર્યા પછી, વ્યક્તિને રિફંડ માટે લાંબો સમય રાહ જોવી પડે છે અથવા ટીડીએસ મેં િય ગ મ ા ' સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડે છે. આગામી નવા કર કાયદાથી સૌથી મોટી અપેક્ષા એ છે કે નિયમો સરળ બનાવવામાં આવશે. "મૂલ્યાંકન વર્ષ" ની વિભાવનાને "કર વર્ષ" સાથે બદલવાની વાત થઈ રહી છે. કરદાતાઓને આશા છે કે બજેટ ૨૦૨૬ મુદ્દી લાભ કરની જટિલતાઓને ઉકેલશે. હાલમાં, શેરબજાર, સ્પ્યુઅલ ફંડ અને મિલકત પર અલગ અલગ નિયમો લાગુ પડે છે, જે મૂંઝવણ પેદા કરે છે. લોકો બધી સંપત્તિઓ માટે એક સમાન અને સરળ સિસ્ટમ ઈચ્છે છે.

ભાવનગર રેલવે ડિવિઝનનો વિકાસ, સુરક્ષા અને ભવિષ્ય

ભારતના પરિવહન તંત્રમાં રેલવે હંમેશા આર્થિક વિકાસ, સામાજિક જોડાણ અને રાષ્ટ્રીય એકતાનો મજબૂત આધારસ્તંભ રહ્યું છે. ગુજરાતના સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તારમાં આવેલું

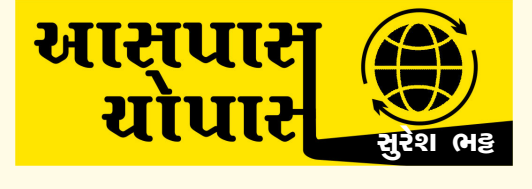
ભાવનગર રેલવે મંડળ છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં નોંધપાત્ર પરિવર્તનમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે. આધુનિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, નવી રેલવે લાઈનોના સર્વે, મુસાફર સુવિધાઓમાં સુધારાઓ અને સુરક્ષા વ્યવસ્થાના આધુનિકીકરણ દ્વારા આ મંડળ રેલવેના વિકાસમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી રહ્યું છે. ભાવનગર-દોલેરા રેલવે લાઈનના લોકેશન સર્વેની ગતિ, નવા સ્ટેશનોનું નિર્માણ, હોટ એક્સલ બોક્સ ડિટેક્ટર જેવી અદ્યતન સુરક્ષા પ્રણાલીઓ અને આવક વૃદ્ધિની સિદ્ધિઓ ભાવનગર રેલવે મંડળના ઉજ્જવળ ભવિષ્યની સાક્ષી આપે છે.

ભાવનગર રેલવે મંડળ છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં નોંધપાત્ર પરિવર્તનમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે. આધુનિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, નવી રેલવે લાઈનોના સર્વે, મુસાફર સુવિધાઓમાં સુધારાઓ અને સુરક્ષા વ્યવસ્થાના આધુનિકીકરણ દ્વારા આ મંડળ રેલવેના વિકાસમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી રહ્યું છે. ભાવનગર-દોલેરા રેલવે લાઈનના લોકેશન સર્વેની ગતિ, નવા સ્ટેશનોનું નિર્માણ, હોટ એક્સલ બોક્સ ડિટેક્ટર જેવી અદ્યતન સુરક્ષા પ્રણાલીઓ અને આવક વૃદ્ધિની સિદ્ધિઓ ભાવનગર રેલવે મંડળના ઉજ્જવળ ભવિષ્યની

સાક્ષી આપે છે. ભાવનગર ડિવિઝનના ડૉર્સ દિનેશ વર્માએ જણાવ્યું હતું કે ભાવનગર-દોલેરા રેલવે લાઈનનો લોકેશન સર્વે ઝડપી ગતિએ ચાલી રહ્યો છે. આ સર્વે પૂર્ણ થયા બાદ રેલવે મંત્રાલય દ્વારા આગળનો અંતિમ નિર્ણય લેવામાં આવશે. આ રેલવે લાઈન માત્ર એક પરિવહન ઓજેક્ટ નથી, પરંતુ દોલેરા સ્માર્ટ સિટી અને આસપાસના ઔદ્યોગિક વિસ્તારોને સીધું જોડીને આર્થિક પ્રવૃત્તિઓને વેગ આપનાર મહત્વપૂર્ણ કડી બની રહેશે. આ લાઈન પૂર્ણ થયા પછી મુસાફરો અને માલવહન બંને માટે સમય અને ખર્ચની બચત થશે. તેમજ સૌરાષ્ટ્ર અને દક્ષિણ ગુજરાત વચ્ચેનો સંપર્ક વધુ મજબૂત બનશે.

ભાવનગર પર ખાતે અદ્યતન રેલવે સ્ટેશન બનાવવાની યોજના પણ મંડળના વિકાસનો મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે. આ સ્ટેશન મુસાફરો માટે વધુ સુવિધાજનક, સ્વચ્છ અને આધુનિક સુવિધાઓથી સજ્જ હશે. સાથે જ ભાવનગર-સુરત ટ્રેન અંગે પણ મહત્વપૂર્ણ માહિતી આપવામાં આવી છે. સુરત ખાતેના સંબંધિત સ્ટેશનના કામ પૂર્ણ થયા બાદ આ ટ્રેન સુરત સુધી શરૂ કરવામાં આવશે, જે દક્ષિણ ગુજરાત અને સૌરાષ્ટ્ર વચ્ચેના મુસાફરો માટે મોટી રાહતરૂપ સાબિત થશે. ગાંધીગ્રામ-ઓખા જેવી ટ્રેનોમાં મુસાફરોની ભારે માંગ હોવાને કારણે વધુ કોચ ઉમેરવામાં આવ્યા છે, જે દર્શાવે છે કે ભાવનગર મંડળની રેલ સેવાઓ પર લોકોનો વિશ્વાસ સતત વધી રહ્યો છે. વર્ષ ૨૦૨૫ દરમિયાન ભાવનગર રેલવે મંડળે ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વિકાસના ક્ષેત્રમાં ઐતિહાસિક સિદ્ધિઓ મેળવી છે. આ સમયગાળામાં ૧૭ ઓવરબ્રિજ અને અંડરબ્રિજનું નિર્માણ અથવા સુધાર કાર્ય પૂર્ણ કરવામાં આવ્યું છે. આ બ્રિજોના નિર્માણથી રેલવે ટ્રેક પરના લેવલ કોલેસિયોન ઘટ્યા છે, જેના કારણે માર્ગ અને રેલ બંને પર અકસ્માતોની સંભાવના ઓછી થઈ છે. સાથે જ શહેરો અને ગામોમાં ટ્રાફિકની સમસ્યામાં પણ નોંધપાત્ર રાહત મળી છે. પાણી ભરાવાની સમસ્યાના નિવારણ માટે દામનગર-શિવિયા જેવા વિભાગોમાં નવા વોટરવે બ્રિજ બનાવવામાં આવ્યા

છે, જે મોનસુન દરમિયાન રેલવે ટ્રેકને સુરક્ષિત રાખવામાં મદદરૂપ થશે. યાત્રીઓની સુવિધા માટે ફૂટ ઓવર બ્રિજોના નિર્માણ પર પણ ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવ્યું છે. શિલોર જેવા સ્ટેશનો પર નવા ફૂટ ઓવર બ્રિજ લોકાર્પિત કરવામાં આવ્યા છે, જેથી મુસાફરોને ટ્રેક પાર કરવામાં સરળતા અને સુરક્ષા મળે. મંડળના વિવિધ સ્ટેશનો પર નવા પ્લેટફોર્મ શેલ્ટર, પીવાનું પાણી, સ્વચ્છતા સુવિધાઓ અને ડિજિટલ માહિતી પ્રણાલીઓ પણ વિકસાવવામાં આવી રહી છે. અમુત ભારત સ્ટેશન યોજનાના અંતર્ગત રાજુલા, રોઠળ, પાયા

સહિતના સ્ટેશનોનો નવીન વિકાસ કરવામાં આવ્યો છે, જેને વડાપ્રધાન દ્વારા લોકાર્પણ કરવામાં આવ્યું છે. આ સ્ટેશનો હવે માત્ર મુસાફરો માટેના સ્થળ નહીં પરંતુ સ્થાનિક વિકાસના કેન્દ્ર તરીકે પણ ઉભરી રહ્યા છે. રેલવે સુરક્ષા ભાવનગર મંડળની સર્વોચ્ચ પ્રાથમિકતા રહી છે. આ દિશામાં હોટ એક્સલ બોક્સ ડિટેક્ટર જેવી અદ્યતન ટેકનોલોજીનો વ્યાપક ઉપયોગ કરવામાં આવી રહ્યો છે. હોટ એક્સલ બોક્સ ડિટેક્ટર એ ટ્રેનના કોચના એક્સલ બોક્સનું તાપમાન માપતું સુરક્ષા ઉપકરણ છે. જો કોઈ એક્સલ બોક્સ અસામાન્ય રીતે વધુ ગરમ થાય તો તે બેરિંગ ફેલ થવા, તેલની અછત અથવા વધારે ઘર્ષણનું સૂચન કરે છે, જે અકસ્માતનું કારણ બની શકે. આ સિસ્ટમ ઈન્ફ્રારેડ સેન્સર દ્વારા ટ્રેન પસાર થાય ત્યારે સંપર્ક વિના તાપમાન માપે છે અને જો નિર્ધારિત મર્યાદા કરતાં વધુ તાપમાન હોય તો તરત જ એલાર્મ જનરેટ કરે છે. આ માહિતી કંટ્રોલ રૂમ અને સ્ટેશન માસ્ટરને પહોંચે છે, જેથી ટ્રેનને આગળના

સ્ટેશન પર રોકી તપાસ કરી શકાય. લિલિયા મોટી, રાણપુર, તરાસાઈ અને અન્ય સ્ટેશનો પર આ સિસ્ટમ સ્થાપિત કરવામાં આવી છે, જેના કારણે ટ્રેન અકસ્માતોની શક્યતા નોંધપાત્ર રીતે ઘટી છે. ખોડિયાર મંદિર સ્ટેશન પર ઈલેક્ટ્રોનિક ઈન-મોશન વેઈગ સિસ્ટમ કાર્યરત કરવામાં આવી છે. આ સિસ્ટમ દ્વારા ટ્રેન ચાલતી હોય ત્યારે જ તેના વજનનું માપન થઈ શકે છે, જેના કારણે ઓવરલોડિંગ પર અસરકારક નિયંત્રણ શક્ય બન્યું છે. ઓવરલોડિંગ માત્ર

રેલવે સંપત્તિને નુકસાન પહોંચાડતું નથી, પરંતુ સુરક્ષાના દૃષ્ટિકોણથી પણ જોખમી છે. આ પ્રકારની ટેકનોલોજી અપનાવવાથી રેલવે વધુ સુરક્ષિત અને કાર્યક્ષમ બની રહી છે. ભાવનગર રેલવે મંડળે આવકના ક્ષેત્રમાં પણ નોંધપાત્ર પ્રગતિ કરી છે. વર્ષ ૨૦૨૫ દરમિયાન મંડળે કુલ ₹ ૧૩૭૫.૮૪ કરોડની આવક હાંસલ કરી છે, જે તેની કાર્યક્ષમતા અને વધતી સેવાઓનો પુરાવો છે. સ્ટેશનો પર કોમર્શિયલ પ્રવૃત્તિઓ, કમ્યુનિટી હોલ, સોલાર પ્લાન્ટ અને અન્ય સુવિધાઓ સ્થાપિત કરીને આર્થિક બચત અને આવક બંનેમાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે. ભાવનગર પર અને ભાવનગર પશ્ચિમ સ્ટેશનો પર સ્થાપિત સોલાર પ્લાન્ટ દ્વારા ઊર્જા ખર્ચમાં ઘટાડો થયો છે, જે પર્યાવરણ સંરક્ષણની દિશામાં પણ એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે. આ તમામ વિકાસ કાર્યો દર્શાવે

છે કે ભાવનગર રેલવે મંડળ માત્ર ટ્રેનો ચલાવતું એક પ્રશાસનિક એકમ નથી, પરંતુ તે પ્રદેશના સામાજિક અને આર્થિક વિકાસનો સક્રિય ભાગીદાર છે. નવી રેલવે લાઈનો, આધુનિક સ્ટેશનો, સુરક્ષા ટેકનોલોજી અને મુસાફર સુવિધાઓ દ્વારા મંડળ ભવિષ્યની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને આગળ વધી રહ્યું છે. ભાવનગર-દોલેરા રેલવે લાઈન જેવી યોજનાઓ પૂર્ણ થયા બાદ આ વિસ્તાર

ઉદ્યોગ, વેપાર અને રોજગારના નવા અવસરો માટે તૈયાર થશે. ઉપસંહાર સારોશરૂપે કહી શકાય કે ભાવનગર રેલવે મંડળે છેલ્લા સમયમાં જે વિકાસાત્મક અને આધુનિકીકરણના પગલાં લીધા છે, તે માત્ર રેલવે માટે નહીં પરંતુ સમગ્ર સૌરાષ્ટ્ર પ્રદેશ માટે લાભદાયી સાબિત થશે. સુરક્ષા, સુવિધા અને ટકાઉ વિકાસના સંતુલન સાથે આગળ વધતું આ મંડળ ભારતીય રેલવેના બદલાતા ચહેરાનું ઉત્તમ ઉદાહરણ છે. આવનારા વર્ષોમાં જ્યારે નવી લાઈનો શરૂ થશે અને પ્રસ્તાવિત યોજનાઓ પૂર્ણ થશે, ત્યારે ભાવનગર રેલવે મંડળ વિકાસની નવી ગાથા લખશે, જેમાં મુસાફરોનો વિશ્વાસ અને પ્રદેશની પ્રગતિ બંને સમાન રીતે જોડાયેલા રહેશે.